

17 August 2000

„Ceea ce transmiți prin artă poate atâta să vindece, dar și să rănească“

- interviu cu pictorul EMIL CIOCOIU

Reîntoarcerea, din când în când, acasă a celor plecați cândva din țară are conotația unei zile de duminică - liniștită, cu fluviul ei de emoții și simboluri, cu tihna clipei de viață, în care te cufunzi lucid în tine însuși. Într-o asemenea împrejurare l-am reîntâlnit pe pictorul Emil Ciocoiu (care locuiește în Germania, la Aachen), revenit cu familia în țară, într-o scurtă vacanță, pentru a poposi la bisericile din Nordul Moldovei și la cele din Maramureș sau acolo unde istoria este sortită să dureze. Așa cum artei sale, recunoscută și apreciată în lume, îi este dat să reziste.

- În urmă cu 20 de ani, un detaliu biografic vă aducea în fața experienței culturale occidentale. Ce a reprezentat pentru dvs. acel moment și cum s-a repercutat asupra artei dvs.?

- În 1980, primeam o invitație pentru o expoziție personală în Germania, unde am și rămas. Povestea nu e atât de simplă. Am luptat foarte mult, în primul rând pentru a obține aprobarea de plecare. Situație ce mi-a pus numeroase semne de întrebare privind viitorul meu. Un artist pleca mai greu în vremea aceea, iar greutățile pe care le-am întâmpinat m-au determinat să rămân acolo definitiv. În Germania m-am trezit în fața unui peisaj cultural total diferit de al nostru. Se impunea, așadar, să-mi găsesc un drum, altul decât cel pe care mersesem consecvent până atunci: al investigațiilor personale, al cercetărilor mele de laborator, ca artist. Am încercat să înțeleg ce se întâmplă cu arta în lume. Am vizitat muzeele, am cunoscut experiența expozițiilor internaționale, de anvergură, ca bienala de la Veneția și nu numai, care m-au ajutat să înțeleg ce se întâmplă cu fenomenul artistic în acel moment.

- Cum arată acum peisajul artistic internațional și cum îl percepeți dvs.?

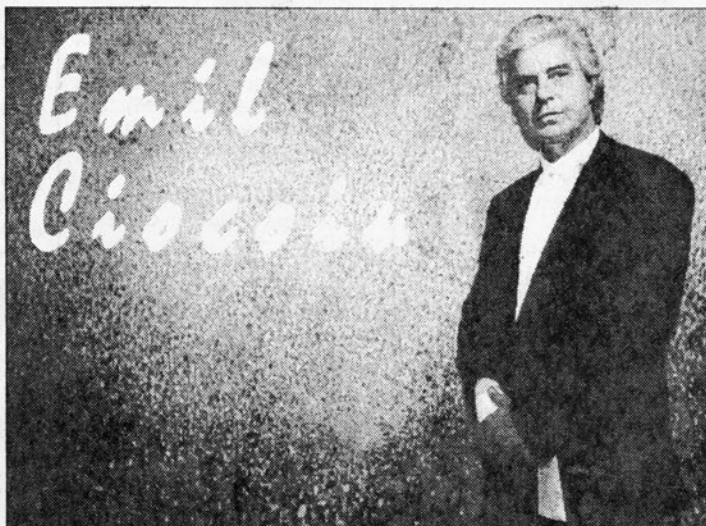
- Este destul de confuz; oamenii, în general, și chiar artiștii sunt preocupați de realizarea pe plan material și mai puțin pe plan spiritual, sunt preocupați mai mult de fenomenologia socială decât de spiritul pur. Ceea ce nu înseamnă că nu sunt și artiști care își păstrează o anumită linie morală, artistică. Toate acestea se explică prin dinamica progresului, a revoluției tehnice. Într-un anume fel, artistul este un condamnat al progresului, e bulversat de tabloul socio-politic.

- Am remarcat, în referințele critice asupra operei dvs., formulate de-a lungul anilor, o idee/concluzie comună: păstrarea identității, a stilului ce conferă originalitate și personalitate artei dvs., care se lasă cu greu clasificată. Comentați aceste puncte de vedere și modul în care ați reușit perfor-

abordat același simbol, într-un context nou, modern, de comunicare. Pentru că, numai prin comunicare pozitivă, oamenii pot deveni mai buni. O altă tematică a fost aceea a orașelor noaptea, cea a constelațiilor, fază în care mă aflu, ca tematică, mult mai complexă, fiind o sinteză a ceea ce am făcut până acum; constelațiile, ca reflex al spiritualității. Referitor la ceea ce afirmă criticii despre metafizica picturii mele, precizez că în străinătate arta mea este privită ca un „element“ exotic, tocmai prin faptul că aduce în discurs, într-o societate cu transformări rapide, problema meditației; pentru că propune un popas. Din păcate, majoritatea artiștilor cred că trebuie să rezoneze cu momentul social respectiv.

- Cum este receptată arta românească în Occident?

- România are, după părerea mea, posibilități artistice pe care nu le exploatează suficient - cum ar fi Bienala de la Veneția sau manifestări internaționale la care ar trebui să participe cei mai talentați artiști. Am constatat, de o vreme, că la asemenea manifestări se trimit cam aceiași artiști. Ar mai fi de spus că ar trebui evitate anumite tendințe, experimente, în care transpar modele de exprimare de împrumut.

Îmi relați, într-o discuție anterioară, despre participarea dvs. la expoziția mondială de la Hanovra, unde ați expus alături de alți doi români stabiliți în Germania, George